

EFRÉN LÓPEZ SANZ

DADES PERSONALS

Nascut a Manises (L'Horta Nord-València) l'any 1972

ESTUDIS

- **Guitarra elèctrica i harmonia moderna** amb José Godofredo i Xavier Morant (1989-1992).
- **Guitarra elèctrica** amb Jorge Lario (1993-1994).
- Teoria de la **música del Nord de l'Índia** amb Ajoy Chakrabakti, Krishna Mohan Batt i Chitresh Das (Curs "Manuel de Falla", Granada, 1997).
- **Sitar** i teoria de la **música del Nord de l'Índia** amb Sazed Ul Alam (1998-2002).
- Diferents estades a l'illa de Creta i Tessalònica (Grècia) des de l'any 2001 fins al present estudiant **bağlama** (llaüt turc de mànec llarg) amb Ross Daly i **lauto** (llaüt cretenc) amb Antonis Frangadakis.
- **Rabab** i teoria del *rag* (sistema modal afganès) amb Daud Khan Sadozai (2003-2009) i Ustad Mohammed Rahim Khushnawaz (2004).
- Estades a Istanbul (Turquia) des de l'any 2000 fins al present estudiant amb els virtuoses intèrprets d'**ud** (llaüt clàssic àrab i turc) Necati Çelik i Yurdal Tokcan.
- Estades a Istanbul (Turquia) des de l'any 2000 fins al present estudiant **bağlama** (llaüt popular turc) amb Mehmet Erenler (estil clàssic) i Erol Parlak (estil *şelpe*, compilació de diferents tècniques que es fan servir en instruments semblants a l'Àsia Central).
- **Cant d'estil** valencià amb Josep Aparici "Apa" com a oient (2003-2004).
- Seminari sobre **música otomana** al centre Makam Hane (Viena, Àustria) amb Necati Çelik (ud), Ahmet Erdogdular (cant) i Omer Erdogdular i Neyazi Sahin (ney), 2006.
- Assistència com a oient als assajos de l'Orquestra de la Ràdio-Televisió Turca (TRT) en qualitat d'alumne del virtuos Necati Çelik (2006).
- Curs de **bağlama** al centre Labyrinthos (Creta/Grècia) amb Erdal Erzincan (2009).
- **Viola de roda** en seminaris amb Maurizio Martinotti (1999), Nigel Eaton (2000) i Pascal Lefeuvre (2003).

EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL COM A INTÈRPRET, COMPOSITOR I PRODUCTOR

MÚSICA TRADICIONAL I D'ARREL

- **L'Ham de Foc** (1998-2007)

Música de creació a partir d'elements tradicionals mediterranis, medievals i de l'Orient Mitjà. Membre fundador, compositor, arranjador, productor i tècnic de so.
Tres CD's editats:
"U" (Sonifolk-1999)
"Cançó de Dona i Home" (Sonifolk-2002)
"Cor de Porc" (Galileo MC-2005).
Concerts a Espanya, Portugal, França, Itàlia, Àustria, Luxemburg, Bèlgica, Holanda, Alemanya, Polònia, Noruega, Grècia, Malta i Xina.
Diversos premis (Canal Nou, Premi de la Crítica Alemanya, Premi Lluna, Premi de la revista Enderrock, Premi Altaveu Frontera).
Tanmateix, els CD's "Cançó de Dona i Home" i "Cor de Porc" van estar durant mesos als primers llocs de les llistes dels World Music Charts Europe, votades per periodistes de les principals ràdios europees.
Col·laboracions amb els grups Petros Tambouris Ensemble (Grècia), Estampie (Alemanya), i Ross Daly (Grècia).
- **Miquel Gil** (1997-2003)

Cantautor valencià.
Producció, composició i enregistrament de dos CD's:
"Buscando Tu Olor" (Seminola, 1998)
"Orgànic" (Sonifolk, 2002)
Concerts arreu de l'Estat Espanyol.
- **Aman Aman** (2003-2007)

Membre fundador, compositor, arranjador, productor i tècnic de so. Projecte d'investigació de camp a Tessalònica (Grècia) i Istanbul (Turquia) sobre la música de la diàspora dels jueus sefardites cap a l'Imperi Otomà, amb músics valencians, grecs i marroquins i que es va plasmar en l'enregistrament del CD "Música i Cants dels Jueus Sefardites d'Orient i Occident" (Galileo-MC, 2006).
Concerts a Espanya, Portugal i Alemanya.
- **Maria del Mar Bonet** (2009)

Cantautora mallorquina. Concert a Tessalònica (Grècia) al festival Dimitra.
- **Sabir** (2003-2010)

Membre fundador. Composicions pròpies a partir d'elements presents a les tradicions modals de la Mediterrània Oriental i la Península Ibèrica, junt amb el guitarrista grec Spyros Kaniaris i el percussionista valencià Diego López.
Discografia:
"Fones" (autoedició, 2003)
Concerts a l'Estat Espanyol.
- **Lídia Pujol** (2008)

Muntatge de l'espectacle "Llibre Vermell" a l'església de Santa Maria del Mar (Barcelona), amb l'Orquestra Àrab de Barcelona, Dani Espasa, Xavi Lozano, Miriam Encinas i altres músics.
- **Agredolç** (1998-2009)

Projecte amb el dolçainer Eduard Navarro i el percussionista Dídac Palau, dedicat al repertori tradicional de dolçaina valenciana.
Concerts al País Valencià.
- **Tzane Trio** (2008-2009)

Trio de veus femenines (Sandrine Monlezun, Hacer Turuk i Xanthoula Dakovanou) dedicat a les polifonies balcàniques.
Concerts a França i Catalunya.

- **Alm** (2009-2010)
Formació instrumental amb les dolçaines dels germans Pau i Laia Puig i la viola de roda d'Abel Garcia que explora camins modals per a la dolçaina amb la interpretació d'un repertori compost de peces pròpies, contemporànies i tradicionals de diferents indrets.
Concerts al País Valencià i Catalunya.
- **7 Lúas Orkestra** (2009-2010)
Orquestra folk formada pel festival 7 Sóis, 7 Lúas amb músics dels països participants en la seua xarxa d'acció (Portugal, Espanya, Itàlia, Grècia i Croàcia).
Enregistrament del disc en directe "*7Lúas Orkestra Live in Alentejo*".
Concerts a Espanya, Portugal, Itàlia, Croàcia, França i Brasil.
- **Altres col·laboracions**
El Cau del Llop, Malagüero, La Beniterrània, Cendraires, Paco Muñoz, Aljub, Pep Gimeno "Botifarra", David Cervera.

MÚSICA ANTIGA

- **Capella de Ministrers** (1999-2009)
Música medieval i del Renaixement.
Enregistrament dels CD's:
"Trobadors" (2000)
"Llibre Vermell" (2002)
"Cancionero de Palacio" (2003)
"Lamento de Tristano" (2004)
"Misteri d'Elx, La Vespra" (2005)
"Misteri d'Elx, La Festa" (2005)
"Música Angèlica" (2007)
"Amors e Cansó" (2008)
"El Jardí Perdut" (2008)
"Ad Honorem Virginis" (2008)
Concerts a Espanya, França, Itàlia, Portugal, Marroc, Egipte, Tunísia, Croàcia i Grècia.
Col·laboracions amb el Cor de la Generalitat Valenciana.
- **Oni Wytars i Ensemble Unicorn** (2005-2009)
Grup alemany de música antiga.
Concerts a Espanya i Alemanya.
Enregistrament del CD "*Mediterraneum*" (Sony Classics, 2010), amb Ross Daly, Kelly Thoma, Luigi Lai, Carlo Rizzo i Efrén López com a convidats i un repertori basat en la música antiga dels pobles riberecs de la Mediterrània.
- **Al-Andalus Project** (2006-2007)
Col·laboració de L'Ham de Foc, el grup alemany de música antiga Estampie i els músics marroquins Aziz Samsaoui (kanun) i Iman Kandousi (veu).
Enregistrament del CD "*Deus et Diabolus*" (Galileo-MC, 2007), com a intèrpret, arranjador, productor i compositor.
Concerts a Alemanya, Àustria, Holanda i Polònia.
- **Evo** (2008-2010)
Música medieval. Membre fundador i director.
Concerts a l'Estat Espanyol amb els programes "*Motz e So*" (música de trobadors) i "*Istampitta*" (danses instrumentals).
- **Ex Silentio** (2008-2010)
Grup greco-austríac de música antiga.
Concerts a Grècia amb el programa "*L'Autumno nel Medioevo*".
- **Maria Laffitte i Joi de Trobar** (2003-2008)
Música medieval.
Enregistrament del CD "*Joi de Trobar*" (autoedició, 2007) amb els Oni Wytars (Àustria/Itàlia/Alemanya) com a convidats. Concerts a Catalunya, Andalusia, Navarra i Itàlia.

MÚSICA GREGA

Durant les seues estades a Grècia, ha col·laborat amb les següents formacions:

- **Ross Daly & Labyrinth Modal Ensemble** (2008-2009)
Formació dirigida pel músic irlandès resident a Creta Ross Daly amb composicions de tots els seus membres sobre diferents sistemes modals. Amb huit músics vinguts de Grècia, València, Iran i Israel: Kelly Thoma, Stelios Petrakis, Ross Daly, Periklis Papapetropoulos, Siamak Aghaei, Pedram Khavar Zamini, Efrén López i Zohar Fresco.
Concerts a Catalunya, Creta, Lefkada i Atenes.
- **Kelly Thoma** (2009-2010)
Enregistrament i mescla del seu CD "*Anamkhara*" (Seistron, 2010).
- **Stelios Petrakis** (2008-2010)
Compositor, intèrpret de lyra i luthier cretenc.
Enregistrament del CD "*Orion*" (Seistron, 2008).
Nou disc compartit amb Stelios Petrakis, Efrén López i el percussionista iranià Bijan Chemirani en preparació.
- **Yeden** (2007-2010)
Grup grec amb composicions pròpies amb influències balcàniques, gregues, turques i perses.
Concerts a Grècia i Alemanya.
Enregistrament del CD "*Yeden*" (autoedició, 2010).
- **Vassilis Stavrakakis** (2009)
Cantant de música tradicional de Creta.
Col·laboració al CD "*Fos kai Skotidi*" (Seistron, 2009).
- **Evdusin** (2006-2007)
Música basada en la poesia clàssica grega amb instruments tradicionals.
Concerts a Tessalònica i Atenes.
- **Maria Thoidou** (2006-2008)
Cantautora grega.
Concerts a Tessalònica, Atenes, Volos i altres ciutats gregues.
- **Dravides** (2006-2008)
Música cretenca.
Concerts a Heraklion, Rethimno, Chania i altres ciutats cretenques i de la Grècia continental.

MÚSICA ORIENTAL

- **Saba** (2008-2010)
Formació amb músics d'Armènia i Iran.
Concerts a l'Estat Espanyol.
- **Daud Khan Ensemble** (2006-2010)
Música d'Afganistan amb el virtuós del *rabab* (llaüt tradicional afganès) Daud Khan Sadozai.
Concerts a l'Estat Espanyol i Portugal
- **Siamak Aghaei i Pedram Khavar Zamini** (2008)
Virtuosos iranians del *santur* (cítara de martells) i el *tombak* (percussió).
Enregistraments a Creta.

MÚSICA POP/ROCK/JAZZ

- **Chambao** (2007)
Grup de fusió de flamenc amb electrònica.
Arranjaments per a la versió de l'spot publicitari de turisme d'Andalusia del seu tema "Déjate llevar". Col.laboració d'estudi en el seu CD i DVD "Con otro aire" (Sony, 2007).
- **Presuntos Implicados** (2005)
Enregistrament com a músic de sessió en el seu disc "Postales" (2005).
- **La Banda del Pepo** (2007-2009)
Productor, arranjador, intèrpret d'instruments de corda i tècnic de so del seu disc "Tanto por hacer" (Galileo-MC, 2008).
Concerts a l'Estat Espanyol.
- **Soledad Giménez** (2009)
Gravació com a músic de sessió en el seu CD "Dos gardenias" (2009).
- **Luigi Cinque** (2005-2009)
Compositor, saxofonista i clarinetista italià de jazz i world music.
Enregistrament del DVD en directe "Alentejo Story" (2006), amb el cor portuguès Os Ganhos, la cantant sarda Elena Ledda i el bailaor andalús El Choro.
Concerts a l'Estat Espanyol, Portugal i Itàlia.
- **Altres col·laboracions**
Seguridad Social, Girasoules, Ciudad Jardín, La Caramba, Armando Manzanero.

TEATRE/DANSA/AUDIOVISUAL

- **Lamento di tristano** (2004)
Espectacle de dansa amb coreografia de Toni Aparici, Audiovisuals de Bigas Luna i música medieval en directe amb Capella de Ministrers. Actuacions a l'Estat Espanyol, es va estrenar al Festival Medieval d'Elx.
- **Cancionero de Palacio** (2003)
Espectacle de dansa amb la direcció de Àlex Rigola amb música en directe de la Capella de Ministrers. Es va estrenar dins el marc del Festival Castell de Peralada.
- **Amán** (2009)
Espectacle de música i dansa amb la direcció musical de Joan Cerveró i les coreografies de Patrick de Bana, amb l'Orquestra Simfònica de València, el Ballet de Teatres de la Generalitat i l'Orfeó Navarro Reverter. Estrena al Teatre Romà de Sagunt dins el festival Sagunt a Escena.
- **Jaume I, amic i amat** (2008-2009)
Obra teatral amb la direcció de Juanjo Prats i les músiques d'Efrén López i Dani Espasa. Es va estrenar al Festival Medieval d'Elx i va rebre el Premi Eduard Escalante 2008 al millor guió original.
- **Tirant i Carmesina** (2004)
Música d'Efrén López per a aquest espectacle de teatre de carrer del grup Visitants. L'enregistrament es va fer a cavall entre València i Tessalònica amb músics valencians i grecs.
- **Malaventura** (2000)
Música per a aquest curtmetratge, una iniciativa d'animació realitzada pel director Felipe G. Roderó a partir de l'espectacle "Malasort" del Teatre Buffo. En aquest curt conta amb llenguatge cinematogràfic, el treball de la marionetista Empar Claramunt, amb el seu espectacle. "Malaventura", inspirada en un conte d'Italo Calvino, va guanyar diferents premis a Sant Sebastià, Quart de Poblet i mencions especials a Vitòria i Valladolid.

- **Linakatam** (2006)
Emilio Garrido (*La bañera de Ulises* - RN3) fou l'assessor musical d'aquesta sèrie de documentals al voltant de les cultures de la Mediterrània i que va emetre La 2 de TVE. La música triada va ser la de L'Ham de Foc.
- **València, Estambul, Tesalònica, Kabul** (2008)
Documental realitzat per l'equip de Mapasonor sobre un dels viatges d'Efrén visitant músics i luthiers a Grècia i Turquia. El documental té un objectiu didàctic i de recaptació de fons per a recolzar els projectes humanitaris que la mateixa associació gestiona a països en conflicte.
- **Publicitat** (1998-2008)
Enregistrament d'instruments tradicionals de corda i percussió per a anuncis publicitaris de ràdio i televisió de Famosa, Bancaixa i Turisme d'Andalusia.

Ha enregistrat o actuat per als canals de televisió **TVE-2, TV3, Canal 33, Canal 9, Televisió Nacional de Puerto Rico, Televisió Nacional de Croàcia** i de ràdio: **RNE-Radio 3, DeutschlandFunk**.

Ha participat a festivals d'Espanya, Portugal, França, Itàlia, Grècia, Malta, Croàcia, Bèlgica, Holanda, Luxemburg, Noruega, Polònia, Àustria, Marroc, Tunísia, Egipte, Puerto Rico i Xina, d'entre els quals destaquen:

Festival de Sant Chartier (França)
 Festival de Peralada
 Festival Los Veranos de la Villa (Madrid)
 Festival Popkomm (Berlín)
 Festival Origano (Àustria)
 Festival Womex (Sevilla)
 Festival de Música Antiga d'Alacant
 Festival Música, Història i Art (València)
 Festival Murcia Tres Culturas
 Inauguració de l'institut Cervantes de Beijing (Xina)
 Festival Toledo Tres Culturas
 Festival La Mar de Músicas (Cartagena)
 Festival Etnosur (Alcalá la Real, Jaén)
 Commemoració del 700 Aniversari de la mort de Jaume I (Poblet)
 Festival de Música Antiga de Baeza
 Festival Gothik Wave de Leipzig (Alemanya)
 Festival Dimitra (Salònica, Grècia)
 Palau de la Música de València
 Festival Alamar (Almeria)
 Festival Castillo de Aínsa
 Festival del Renaixement de Rethimno (Creta/Grècia)
 Festival Telemark (Bø/Noruega)
 Festival de Jazz de Villa Celimontana (Roma/Itàlia)
 Festival Fokfest! (Rudolstadt/Alemanya)
 Festival Les Vioix du Monde (Normandia/França)

INVESTIGACIÓ I RECERCA

- **Reproducció dels instruments de la Catedral de València** (2005)
Projecte de la Capella de Ministrers per a la reconstrucció d'una dotzena d'instruments medievals a partir dels frescos trobats per casualitat a la Catedral de València. Efrén va participar, durant la reconstrucció i després amb l'enregistrament del CD "*Música Angèlica*" (2007), com a assessor i intèrpret de llaüt junt amb el luthier grec Dimitris Rapakousios.
- **Estudi sobre la música sefardita** (2004-2008)
Investigació sobre l'estat actual de la música sefardita en les comunitats jueves d'origen sefardita de Tessalònica i Istanbul. Aquesta recerca va donar com a resultat el material musical a partir del qual es va enregistrar el CD d'Aman Aman "*Música i Cants dels Jueus Sefardites d'Orient i Occident*" (Galileo-MC, 2006).
- **Disseny per a la reconstrucció d'instruments medievals** (2009)
Disseny junt amb el luthier Asier de Benito Guío de tres dels instruments que apareixen al manuscrit de les *Cantigas de Santa Maria* d'Alfons X El Savi i altres fonts iconogràfiques medievals: cítola, cítola baixa i baldosa.
- **Traduccions de texts de temàtica musical** (2002-2010)
A títol privat ha traduït del grec al català i castellà "*I Musikí Trópi Stin Anatolokí Mesogíu*" ('*Els Modes Musicals a la Mediterrània Oriental*'), de M. Mavroidi, i de l'anglès al català i castellà "*Makam, Modal Practice in Turkish Art Music*" ('*La pràctica modal en la música culta turca*'), del musicòleg Karl L. Signell.

DOCÈNCIA I ACTIVITATS PEDAGÒGIQUES

- **Seminaris al Mas de Flors** (2010)
Seminaris de música d'arrel i antiga en l'entorn rural d'aquesta petita població.
- **Col·lectiu Alfàndech** (2005)
Associació creada per Efrén i que va organitzar cursets d'instruments tradicionals (viola de roda, bağlama i ud).
- **Seminaris al centre Labyrinthos** (2006-2009)
Seminaris sobre composició i arranjaments en música modal al prestigiós centre creat a l'illa de Creta per Ross Daly.
- **Seminaris al Mousikó Horió (Music Village)** (2007-2008)
Seminaris sobre música medieval a aquest centre d'estiu a la Grècia Central.
- **Concerts didàctics** (2002-2010)
Diversos concerts didàctics (Galícia, Almeria, País Valencià) dedicats a la música medieval i modal oriental.
- **Exposicions d'instruments** (2001-2009)
Exposicions de la col·lecció privada d'Efrén a Jaén, Almeria, Xàtiva, Meliana i altres poblacions.
- **Cursets de tècnic en gravació musical per a l'INEM** (1999-2001)
Cursets de so per a joves aturats als estudis AC de València.
- **Classes particulars** (1993-2010)
Ha impartit classes de guitarra elèctrica a l'escola de música de Quart de Poblet, rabab a Tessalònica (Grècia) i bağlama, ud i viola de roda a València i Girona.

SO

Va treballar durant els anys 1995-2005 com a *free lance* i enginyer de so als estudis AC i Millenia (València), tant en produccions musicals (Presuntos Implicados, Rosana, Seguridad Social, Joan Cerveró, Amores Grup de Percussió, Orquestra Barroca de València) com en doblatge (Canal 9, Canal Sur, TVE).

INSTRUMENTS

- **Tanpura**
Llaüt indi per a fer pedals
- **Sarod**
Llaüt clàssic indi sense trasts i mànec metàl·lic
- **Tanbur**
Llaüt afganès de mànec llarg, avantpassat del sitar
- **Rabab**
Llaüt nacional afganès, amb tapa de pell i cordes simpàtiques
- **Tar azerí**
Llaüt nacional d'Azerbaidjan amb tapa de pell
- **Bağlama**
Llaüt turc de diferents grandàries, mànec llarg i cordes metàl·liques dobles i triples
- **Kopuz**
Llaüt present a diferents tradicions de l'Àsia Central i que es toca amb els dits
- **Bulgari**
Llaüt menut de l'illa de Creta
- **Tanbur Otomà**
Llaüt de mànec llarg de la música clàssica turca
- **Ud**
Llaüt clàssic àrab i turc
- **Lavta**
Llaüt semi clàssic grec i turc
- **Lauto de Creta**
Llaüt gran de l'illa de Creta, amb cordes metàl·liques
- **Saltiri Pinçat**
Saltiri medieval europeu de cordes dobles que es toca amb dos plectres
- **Saltiri d'Arc**
Saltiri folk nord europeu d'arc
- **Swarmandal**
Cítara per acompanyar lliurement el cant en la música clàssica índia
- **Langeleik**
Cítara noruega amb diapasó que es toca amb un plectre
- **Trompa Marina**
Instrument medieval europeu d'arc que es toca per harmònics
- **Viola de Roda**
Instrument mecànic medieval de corda fregada

- **Llaüt Medieval**
Llaüt europeu amb trasts
- **Guiterna**
Petit llaüt piriforme medieval
- **Cistre**
Llaüt europeu medieval de coll larg
- **Cítola**
Guitarra reproducció d'un instrument medieval
- **Arpa Gòtica**
Arpa diatònica reproducció dels models medievals
- **Anyafil**
trompeta natural medieval d'origen musulmà
- **Saltiri de Martells**
Cítara trapezoïdal que es toca amb un parell de lleugers martells de fusta
- **Çümbüs**
Família de llaüts populars turcs de tapa de pell o plàstic
- **Tzuràs**
Llaüt popular grec de música *rebetika*
- **Baglamàs**
Xicotet llaüt popular grec de música *rebetika*
- **Xarango**
Guitarró de música andina
- **Guitarró**
Xicoteta guitarra de música popular valenciana
- **Cavaquinho**
Guitarró portuguès
- **Bandúrria**
Petit llaüt de rondalla
- **Arxillaüt**
L'instrument més gran de la família de llaüts de rondalla
- **Guitarra sense trasts**
Guitarra clàssica modificada per poder tocar microtons
- **Guitarra elèctrica sense trasts**
Versió elèctrica de l'instrument anterior

Efrén López Sanz

E-mail: efren1234567890@hotmail.com

Llocs web: www.efrenlopez.net, www.myspace.com/efrenlopezmusic